

**ЧЭШСКІ І ЯПОНСКІ НАРАТЫВЫ У ДЭБЮТНЫМ РАМАНЕ
ЧЭШСКОЙ ЯПАЊІСТКІ АННЫ ЦЫМЫ
«ПРАЧЫНАЮСЯ Ё СІБУІ»**

А. У. Вострыкава

*канд. філал. навук, дацэнт (Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт,
Беларусь, Мінск)
vostrikova72@mail.ru*

У артыкуле разглядаюцца чэшскі і японскі культурныя складнікі ў шматслойнай мастацкай тканіне дэбютнага рамана Анны Цымы на ўзроўні сюжэта, тэм, матываў, вобразаў, нацыянальных рэалій, мастацкіх адметнасцяў. Таксама раман даследуецца ў рэчышчы постмадэрнісцкай эстэтыкі і магічнага рэалізму. Вылучаецца прыём тэксту ў тэксце.

Ключавыя словы: сучасная чэшская літаратура; раман «Прачынаюся ў Сібуі»; чэшскі і японскі культурныя складнікі; тэкст у тэксце.

**ЧЕШСКИЙ И ЯПОНСКИЙ НАРРАТИВЫ
В ДЕБЮТНОМ РОМАНЕ ЧЕШСКОЙ ЯПОНИСТКИ АННЫ ЦИМЫ
«ПРОСЫПАЮСЬ В СИБУИ»**

Е. В. Вострикова

*канд. филол. наук, доцент (Белорусский государственный университет, Беларусь, Минск)
vostrikova72@mail.ru*

В статье рассматриваются чешская и японская культурные составляющие в многослойной художественной системе дебютного романа Анны Цимы на уровне сюжета, тем, мотивов, образов, национальных рэалій, художественных особенностей. Также роман исследуется в свете постмодернистской эстетики и магического реализма. Выделяется прием текста в тексте.

Ключевые слова: современная чешская литература, роман «Просыпаюсь в Сибуи», чешская и японская культурные составляющие, текст в тексте.

**CZECH AND JAPANESE NARRATIVES IN THE DEBUT NOVEL
OF THE CZECH JAPANESE ANNA TSIMNA «I WAKE UP IN SHIBUI»**

A. U. Vostrykava

*PhD, Associate Professor (Belarusian State University, Belarus, Minsk)
vostrikova72@mail.ru*

The article examines the Czech and Japanese cultural components in the multi-layered artistic fabric of Anna Tsima's debut novel at the level of the plot, themes, motifs, images,

national realities, and artistic features. Also, the novel is studied along the lines of postmodern aesthetics and magical realism. The reception of the text in the text is highlighted.

Key words: modern Czech literature; the novel «I wake up in Shibuya»; Czech and Japanese cultural components; text within the text.

Чэшская літаратура на працягу свайго існавання мела трывалыя стасункі з пэўнымі культурамі, якія ясна вынікаюць з яе гістарычнага развіцця і геаграфічнага палажэння на мапе. Так, старажытная чэшская літаратура адчувала ўздзеянне стараславянскай культуры, уплыў і нават ціск нямецкага нацыянальнага кампаненту. Нямецкая тэма і антынямецкі пафас трывала прысутнічаюць ў такіх старадаўніх тэкстах, як «Александрэіда», і не толькі. Часы Рэнэсансу і асоба такога славянскага пісьменніка, як Гінэк з Падэбрад, дэманструюць уплывы італьянскай літаратуры і культуры, напрыклад, Дж. Баккачча. Рэфармацыя на чэшскіх землях праходзіла пад уздзеяннем жанравай і ідэйнай сістэмы нямецкай літаратуры, ідэй Лютэра. Эпоха Нацыянальнага адраджэння і ўсё XIX стагоддзе адзначаюцца відавочным уплывам рускай літаратуры і культуры, а таксама ідэі славянскай узаемнасці. Памежжа XIX-XX-га стагоддзяў сведчыць, што чэшская прыгожая пісьменнасць падпітваецца імпульсамі французкай паэзіі, французкага натуралізму і ўвогуле арыентаецца ўжо на еўрапейскі літаратурны, філасофскі і культурны кантэкст і яскравыя праявы тагачаснага дэкадансу. Міжваеннае дваццацігоддзе дваістае ў сэнсе культурных складнікаў і павеваў: гэта і Расія, і Еўропа адначасова. Другая палова XX стагоддзя выводзіць на першы план такіх пісьменнікаў, як Мілан Кундэра і Вера Лінгартава, якія потым арганічна інтэгруюцца ў французскую культуру і літаратуру, а французскі складнік вельмі характэрны для іх мастацкіх тэкстаў. Зорка чэшскай літаратуры другой паловы XX стагоддзя і першага дзесяцігоддзя XXI Ёзаф Шкворацкі ў свае раманы і апавяданні ўплывае англа-амерыканскія літаратурныя пласты, творчасць многіх знакамітых англійскіх і амерыканскіх пісьменнікаў розных часоў, што тлумачыцца яго спецыяльнасцю філолага-англіста, перакладамі мастацкіх твораў з названых літаратур, а таксама лёсам вымушанага эмігранта ў канадскі горад Таронта.

Сучасная чэшская літаратура і творчасць маладых пісьменнікаў арыентавана на дастаткова шырокі нацыянальны і культурны дыяпазон. Так, Гана Андранікава ўваходзіць у літаратуру нашага стагоддзя раманам «Гук сонечнага гадзінніка», дзе ільвінае месца ідэйна, сюжэтна, тэматычна займае індыйскі складнік. Анна Цыма звяртаецца да японскага наратыву. Зразумела, што культурна Індыя і Японія вельмі адрозныя ад Чэхіі. Зварот да такіх экзатычных мастацкіх тэм і рэгіёнаў у тканіне раманаў названых творцаў можна патлумачыць папулярнасцю ў сучасным свеце паліцэнтральных мадэляў, калі натуральным становіцца мультыкультуралізм ва ўспрыманні і інтэрпрэтацыі літаратур пэўных краін і рэгіёнаў, калі чалавечая цывілізацыя разглядаецца як "ласкутная коўдра", калі адбываецца адмаўленне ад паняцця так званай "вялікай літаратуры" Еўропы, дамінуючых культур і "малой літаратуры" пэўных народаў і краін, калі многія стэрэатыпныя ўяўленні ў літаратуразнаўстве больш не працуюць. Універ-

саліі і перапляценні існуюць паўсюль. Раман Анны Цымы і яго поспех у чытачоў і крытыкі як раз сведчанне такой ідэі, такога феномену, хаця гаворка ідзе не пра феномен мультыкультуралізму, які ўзнікае, калі ў адной краіне жывуць прадстаўнікі розных народаў. Гаворка ідзе пра тое, што знаходзіць водгук у літаратуры і становіцца феноменам асэнсавання і інтэрпрэтацыі.

Анна Цыма (р. 1991) – маладая чэшская пісьменніца і перакладчыца, па адукацыі япаністка. Яна атрымала адпаведную спецыяльнасць у Карлавым універсітэце, дзе займалася вывучэннем японскай мовы і літаратуры. Мы звернемся да яе першага рамана «Прачынаюся ў Сібуі», які пабачыў свет у 2018 г., а ўжо ў 2019 г. ён быў названы літаратурным адкрыццём года і атрымаў прэстыжную чэшскую прэмію Magnesia Litera. Муж пісьменніцы таксама япаніст. Яны ў дадзены момант жывуць у Японіі. Анна Цыма піша дысертацыю, перакладае японскіх пісьменнікаў другой паловы XX стагоддзя, выкладае чэшскую мову. Гэта ўсё, што можна адшукаць пра маладую зорку чэшскай літаратуры ў адкрытых крыніцах.

Раман даследчыкамі ў рэцэнзіях і анатацыях пазіцыянуецца як твор, напісаны ў рэчышчы магічнага рэалізму, з чым, у прынцыпе, можна пагадзіцца і доказы чаго мы паспрабуем прывесці ніжэй. Пазначым, што гэтаксама яго можна ацэньваць і як яскравы постмадэрнісцкі тэкст, пра што яшчэ скажам.

Галоўнымі ў рамане становяцца дзве ідэйна-тэматычныя лініі: жыццё і культура Чэхіі, жыццё і культура Японіі, што адлюстравана ў назвах дзесяці частак твора – пяць з іх называюцца “Прага”, пяць – “Сібуя”, па назве аднаго з раёнаў японскай сталіцы, у якім знаходзіцца знакаміты помнік сабаку Хаціко.

У рамане апісваюцца тры гісторыі. Галоўнай гераіняй з’яўляецца чэшка Яна Купкава. Ва ўзросце сямнаццаці гадоў яна рэалізавала сваю мару і трапіла як турыстка ў Японію, аднак пакінуць яе не змагла і стала пастаяннай жыхаркай раёна Сібуі, за межы якога яна не мае магчымасці вырвацца, яе ніхто не бачыць і ніхто не чуе. *«Я тут у вязніцы... Апынулася ў нейкай часавай або часапрасторавай пятлі... Я ні з кім не магу звязацца... Усе ігнаруюць мяне...»* [1, с. 48–50]. Яна трапляе ў вялікую колькасць дзіўных і незвычайных сітуацый, шукае дарогу дадому, спрабуе вырвацца з зачараванага кола. У той жа момант нібыта рэальная Яна, якой дваццаць чатыры гады, жыве ў Празе. Вучыцца ў Карлавым універсітэце на спецыяльнасці “японская мова і літаратура”, марыць атрымаць стыпендыю ў Токіа і разам з самым паспяховым дактарантам-япаністам Віктарам Клімам шчыруе ў межах сваёй магістарскай працы над перакладам апавядання напаўзабытага японскага пісьменніка Кіямары Кавасіты, лёс і творчасць якога складаюць трэцюю наратыўную гісторыю рамана і цесна пераплятаюцца з лёсам “абедзвюх” Ян. Тры акрэсленыя сюжэтныя лініі ўзаемапранікаюць адна ў адну і ў канцы рамана фінішуюць адкрытым канцом. Кожная гісторыя адрозніваецца сваім стылем падачы матэрыялу і мастацкімі характарыстыкамі.

Цэнтральныя падзеі твора звязаны з лёсам чэшскай студэнткі Яны, яе сям’і, яе сяброў, каханнем з Віктарам, якое вырастае з першапачатковай узаемнай антыпатыі, праходзіць стадыю сумеснай працы над перакладам Кавасіты і філалагічнымі пошукамі, а потым эвалюцыянуе да сур’ёзнага пачуцця. Менавіта

тут ўвасабляецца пражскі кантэкст. Пражскіх лакацый і топасаў як такіх у рамане не вельмі многа. Перш за ўсё гэта сам Пражскі ўніверсітэт і бібліятэка ўніверсітэта, дзе падпрацоўвае галоўная гераіня. Дарэчы, вобраз бібліятэкі даволі характэрны для постмадэрнісцкіх тэкстаў і адразу ўзнікае шмат паралеляў, напрыклад, з раманам У. Эка «Імя ружы», бо там усё сканцэнтравана таксама вакол бібліятэкі і вакол кнігі Арыстоцеля. У гэтым сэнсе Анна Цыма ідзе тым жа шляхам, таму што кнігу Кавасіты Яна знаходзіць падчас сваёй працы і пачынае ім захапляцца, цікавіцца, і гэта раскрывае шэраг падзей рэальных і амаль містычных. Можна нават сказаць, магічных. *«Філасофскі факультэт на вуліцы Цэлетна нагадвае лабірынт... Будынак жыве сваім жыццём»* [1, с. 61–62]. Вобраз будынку-лабірынту пэўным чынам нагадвае тэкст рамана Эка. Таксама месцам дзеяння пражскія мясціны становяцца ў той частцы рамана, дзе апісваецца прыезд брата японскай сяброўкі Яны, Маціко, які нам вядомы як Накадай у другой сюжэтнай лініі, звязанай з Японіяй і раёнам Сібуі. Там ён грае ў віжувальнай музычным гурце, а потым ледзь не гіне, калі яго закрывае ў падвале сяброўка, жадаючы адпомсціць за нераздзеленае каханне. Пасля гэтай гісторыі яго жыццё змяняецца, боязнё замкнёнай прасторы спадзёвае хлопца на працу мыйшчыкам вокнаў, а яго галоўным жыццёвым і творчым інтарэсам становіцца фатаграфаванне вокнаў і людзей за вокнамі. Ён прыязджае ў Прагу да сястры-музыкантшы. Яна Купкава вядзе яго на тэрыторыю закінутага завода, каб пафатаграфаванне выбітыя вокны. Там яны ледзь не трапляюць у рукі крымінальных элементаў. Акрамя гэтага Цыма апісвае паходы Яны з сяброўкай Крысцінай ў пэўныя кафэ на пэўных вуліцах. З Крысцінай у рамане звязана лінія культуры Шры-Ланкі, эзатэрыкі, бо яе бацька збег ад сям’і і стаў будзісцкім манахам, а маці варажэй.

Другая сюжэтная лінія звязана з Японіяй, Токіа, жыццёвымі перыпетыямі сямнаццацігадовай Яны, якая не можа вырвацца на радзіму з турпаездкі, мусіць вучыць японскую мову, назіраць над будзённым жыццём шэраговых японцаў. Выпадкова яна становіцца сведкам адносін маладых людзей і гэта потым таксама пераплятаецца з неверагоднымі падзеямі ў лёсе “Ян”. Менавіта ў частках пра раён Сібуі ў кнігу шырока ўваходзіць японскі культурны складнік, апісваюцца многія японскія лакацыі.

Тэкст твора ўтрымлівае шмат японскіх нацыянальных рэалій, што звязана як з гісторыяй Яны у Празе, так і ў Японіі. Неаднойчы пісьменніца прыбягае да размяшчэння японскага іерагліфічнага пісьма альбо асобных іерогліфаў, тлумачыць іх. Увогуле сама візуальная карцінка іерогліфаў стварае японскі каларыт на старонках кнігі. Дакладна трэцяя частка рамана па аб’ёме – гэта лёс і кнігі японскага пісьменніка з тэкстамі і тлумачэннямі, разважаннямі пра яго і сэнс напісанага ім. Згадваецца таксама культурны і літаратурны кантэкст, звязаны з творчымі і жыццёвымі падзеямі Кавасіты. Таксама называюцца іншыя японскія пісьменнікі, як, напрыклад, Муракамі, пра якога сёння ведаюць усе, так і малавядомыя, знаёмыя толькі япаністам, творцы часоў Кавасіты. Таксама не магла абмінуць Цыма і мастацтва анімэ, японскай мультыплікацыі, мангу, японскія

коміксы, якія сталі самастойнай культурай і маюць шмат прыхільнікаў ва ўсім свеце. Расказваючы пра японскую сяброўку Яны, якая прыехала ў Прагу граць на кантрабасе і вучыцца на музычна-танцавальным факультэце Акадэміі сцэнічных мастацтваў, Цыма парадзіруе штампы пра Японію, змясціўшы на старонках рамана эсэ Маціко Кавакамі “Як чэхі бачаць японцаў”. Яна расказвае пра сваё захапленне фільмамі Курасавы і акторам Тасіра Муніфэ, фільмы з якім яна глядзела вялікую колькасць разоў. Японскія могілкі, японскі дом сатарэлых, японскія кнігарні, японскія кафэ, некалькі генеялагічных дрэў на японскай мове – таксама тыя рэаліі, з якімі мы западрабязна знаёмімся на старонках рамана Анны Цымы.

Даволі шмат старонак адводзіцца мастацтву каліграфіі, якое становіцца часткай сюжэта, звязана з гісторыяй некалькіх персанажаў, а таксама разглядаецца і апісваецца як вельмі ўнікальная культурная з’ява, від мастацтва. Яна Купкава ў Празе наведвае каліграфа, пана настаўніка па напісанню японскіх іерогліфаў. Ён хутка памірае, але перад смерцю дарыць ёй кнігу «Вершы, напісаныя на вадзе», анталогію паэзіі, выбраная з вялікага японскага зборніка «Кокінсю», у перакладзе Власы Гільскай на чэшскую мову. Чытаючы зборнік, Яна ўпершыню ў жыцці ўсвядоміла, наколькі літаратура і паэзія здольныя яднаць людзей, паміж жыццямі якіх – сотні гадоў. Ёй здавалася, што памерлы пан настаўнік размаўляе з ёй праз гэтыя вершы Асікоці-но Міцунэ: *«На безлюдны шлях // выпай снег, // завяжы сляды падарожнікаў: // Я той шлях, смутак – снег, // хто пойдзе калі па маіх слядах?»* [1, с. 33]. Дарэчы, з гэтымі вершамі ў рамана звязана містычная лінія, бо пасля смерці пана настаўніка Яна кнігу з лістом і словамі “Я вяртаю Вам Вашу кнігу” усунула ў паштовую скрыню на дзвярах яго кабінета, але потым кніга апынулася ў шафе бібліятэкі Пражскага ўніверсітэта, дзе Яна працавала праз сем гадоў пасля апісаных падзей.

Самастойнай часткай кнігі становяцца старонкі, прысвечаныя апавяданню «Раздваенне», дарэчы, гэта тое, што адбываецца з Янай Купкавай у рамана Анны Цымы. Кліма неяк заўважае: *«Калі на нечым засяродзішся, то цябе гэта ўнутрана расшчэпіць»* [1, с. 92]. Яна і Віктар перакладаюць апавяданне Кавасіты вельмі марудна, па крупіцах збіраюць матэрыял пра пісьменніка, пра яго трагічную любоўную гісторыю і жыццё, якое разварочвалася на фоне падзей у Японіі пачатку XX стагоддзя. Таксама ў рамана прысутнічае яшчэ некалькі тэкстаў – гэта аповесць Кавасіты «Каханкі», якую перакладае Яна, а таксама дзённік пісьменніка і невядомы публіцы раман, які потым аказваецца ў яго жонкі. Потым у тэксце «Каханкаў» ёсць эсэ, напісанае героем гэтага твора, якое таксама прыводзіцца поўнасю. Такім чынам, мы можам канстатаваць множнасць тэкстаў у тэксце «Прачынаюся ў Сібуі», што, з аднаго боку, ўскладняе ўспрыманне і недзе заблытвае чытача, з другога, робіць раман надзвычай цікавым для інтэрпрэтацыі і тлумачэння, паколькі сувязь паміж героямі, іх перыпетыямі існуе і выліваецца ў пэўныя ідэйныя дамінанты, якія ў канцы рамана становяцца цалкам зразумелымі, напрыклад, раздваенне галоўнай гераіні Яны адпавядае і карэлюецца з «Раздваеннем» Кавасіты. Сама Яна гаворыць: *«Гісторыя, якая паказвае пісьменніка,*

чыя душа раздвоілася, мяне кранула. Нешта падобнае мне добра знаёма. Такое раздваенне, мабыць, здараецца з кожным, хто ў нешта паглыбіцца, але ніяк не дасягне поспеху» [1, с. 39]. Выратаванне галоўнай гераіні з часава-прасторавай пятлі ў Сібуі падказана апавяданнем японскага пісьменніка. Раман Цымы канчаецца тым, што да Яны трапляе невыдадзены раман Кавасіты «Перайсці раку», які лічыўся згубленым, дакладней спаленым пасля смерці аўтара яго жонкай. Кніга перадаецца Яне старой ужо жонкай Кавасіты ў японскім доме састарэлых пры вельмі загадкавых і драматычных абставінах і стане асновай будучай дысертацыі гераіні. Але гэта ўжо па-за старонкамі твора Цымы. Мы можам нават сцвярджаць, што сапраўдны герой твора – гэта шэраг мастацкіх тэкстаў і лёс японскага пісьменніка, вакол чаго ўсё і адбываецца. Апошняя камапзіцыйная часткай «Прачынаюся ў Сібуі» з’яўляецца пасляслоўе “Узрушальныя ўспаміны Кіямару Кавасіты”. Назва яго карэлюецца з сапраўдным эсэ самога пісьменніка «Узрушальныя ўспаміны». Пасляслоўе належыць не гераіні, а падпісана Аннай Цымай. Яно ўяўляе сабой жыццёпіс і агляд творчасці японскага майстра, у фінале Цыма падкрэслівае выразны аўтабіяграфічны складнік творчасці пісьменніка, што дазваляе чытачу зазірнуць у яго асабістае жыццё, дзяцінства і мінулае. Таксама Цыма як літаратуразнаўца вылучае ў творах японскага прэзіка дамінантныя канцэпты вады і прыроды: «У сваіх творах Кавасіта падкрэслівае моцную і прытым вельмі кволую сувязь людскога жыцця з прыродай. Зменлівая японская прырода, прыгожая і разам з тым зманлівая, уплывае на жыцці яго герояў мацней, чым іх уласныя намеры. Прывідны персанаж Кіёко ў апавяданні “Каханкі” з’яўляецца найлепшым прыкладам гэтай з’явы. Халодная прыгажуня Кіёко, імя якой пішацца іерогліфамі “чысты” з прыdomкамі “вада” і “дзіця”, нарадзілася з попелу і скончыла сваё жыццё ва ўлонні сваёй маці, ракі. Сам Кавасіта быў зачараваны вадой, пераход ракі стаў для яго тэмай жыцця, а потым самагубства патапленнем – ягонай уласнай доляй. Вада ў яго творах сімвалізуе плынь часу, бясконцасць, кола. Магчыма таму ён выбраў сабе псеўданім, імя ў якім, Кіямару, можа інтэрпрэтавацца як “чыстае кола”» [1, с. 358].

Такая інтэрпрэтацыя дае падставу разглядаць раман у рэчышчы постмадэрнісцкай эстэтыкі. Кнігі, мастацкія творы ўвогуле займаюць вельмі вялікае месца ў раманах. Гэты ўжо названыя творы Кавасіты, якія проста сваімі тэкстамі сталі асобнымі часткамі рамана Анны Цымы. Акрамя таго, ў творы згадваецца яшчэ вельмі многа розных кніг. Кнігі з бібліятэкі бацькоў Яны, напрыклад «Олівер Твіст» Ч. Дзікенса, «Злачынства і пакаранне» Ф.М. Дастаеўскага, «Імя ружы» Умбэрта Эка, «Жарт» Мілана Кундэры. Аўтар піша пра тое, як гераіня іх чытала, інтэрпрэтавала, з якой нагоды яны да яе трапілі. Дарэчы, аповед вядзецца ад першай асобы, ад імя Яны, якая сама расказвае нам пра ўсё, што з ёю адбываецца. Мы даведваемся, што яна захапілася Муракамі пасля яго рамана «Паслязмок» і стала сама пісаць апавяданні. «Першыя літаратурныя амбіцыі ў мяне з дзяцінства. Калі мне было дзесяць. Мама мне купіла кнігу, на супер-вокладцы якой быў надпіс: “Бестселер ад геніяльнай дзевяцігадовай аўтаркі”. Як гэта магчыма, што нейкая дзяўчынка ўжо публікуе раманы, а я яшчэ не напісала

ні старонкі? Праз гэта ў мяне была двухтыднёвая дэпрэсія» [1, с. 18]. І яна пачала пісаць раман «Загадкі замкнёнага засценка». Увогуле, для рамана вельмі характэрная фрагментарная структура, рэальнасць не падаецца як нешта цэласнае, існуе шмат варыянтаў інтэрпрэтацыі адной і той жа з’явы. Поліварыянтнасць прысутнічае ў Цымы і пры асвятленні розных тэм і матываў. Сам раман канструюецца як сукупнасць вялікай колькасці тэкстаў, якія ўжо намі называліся. На паверхні як камапазіцыйны пачатак вылучаецца дыхатамія «Прага» – «Сібуя», але ўсё больш мазаічна. У аснове гэтай мазаікі – шматлікія тэксты розных жанраў, якія прысутнічаюць у «Прачынаюся ў Сібуі». Таксама вылучым цалкам асобае становішча аўтара ў рамане, дзе вельмі мудрагеліста мадэлюецца свет твора. Цыма гуляе з героямі і сюжэтам, раздзяляецца на множнасць галасоў. Сам раман – сапраўдны дыялог паміж тэкстамі розных культур, літаратур і твораў. Галоўным чынам, чэшскай і японскай, часоў XX і XXI стагоддзяў. Цыма сваім раманам стварае нейкую віртуальную рэчаіснасць. Раман мы можам суаднесці з постмадэрнісцкім паняццем гіпертэксту, паколькі камапзіцыя твора падаецца як пэўная сукупнасць ці іерархія тэкстаў, аўтары якога і Цыма, і Кавасіта, і Яна Купкава, і іншыя персанажы рамана. А калі згадаць пра жанравую прыналежнасць тэкстаў, з якімі мы сутыкаемся ў «Прачынаюся ў Сібуі», то можна назваць непасрэдна некалькі раманаў, эсэ, лісты, каментары, успаміны, сачыненне, філалагічная дысертацыя, вершы. І гэта не ўсё пералік таго, з чым можа сутыкнуцца чытач на старонках кнігі. Ёсць элементы меладрамы (гісторыя кахання да Нікадая і спробы яго забіць), дэтэктыў (блуканні Яны і таго ж Нікадая ў Празе ў закінутых будынках і сустрэча са злачынцамі) і г.д. Стракатасць сюжэтная і жанравая відавочныя. Чытаючы, мы пастаянна знаходзімся ў напружанні. Гэта вабіць і робіць раман прымальным для шырокай аўдыторыі, як масавай, так і інтэлектуальнай.

Што ж тычыцца акрэсленага вышэй успрыняцця некаторымі чэшскімі рэцэнзентамі рамана як твора, напісанага ў рэчышчы магічнага рэалізму, то нам падаецца, што тут няма супярэчнасці з тлумачэннямі дэбютнага «Прачынаюся ў Сібуі» Анны Цымы як з’явы чэшскага літаратурнага постмадэрнізму, паколькі ў парадыгме магічнага рэалізму *«мастак разглядаецца як носьбіт свайго роду магічнай здолнасці “зачараваць” рэчаіснасць, надаць ёй – праз свае творчыя (інтэрпрэтацыйныя) намаганні – тэя ці іншыя рысы, – да такіх, якія б зрабілі яе прымальнай для чалавека»* [2, с. 437]. Менавіта гэта і адбываецца ў даследуемым рамане.

Такім чынам, дэбютны раман чэшскай сучаснай пісьменніцы Анны Цыма стаў яскравай з’явай не ў апошнюю чаргу дзякуючы спалучэнню японскага і чэшскага наратываў праз мастацкую прызму постмадэрнісцкай паэтыкі і магічнага рэалізму.

Бібліяграфічны спіс

1. Цыма, А. Прачынаюся ў Сібуі / А.Цыма. – Мінск: А.М.Янушкевіч, 2021. – 364 с.
2. Можейко, М.А. Магический реализм / М.А.Можейко // Постмодернизм. Энциклопедия. – Мн.: Интерпрессервис; Книжный Дом. 2001.—1040 с.